

Lokalna akcijska skupina Društvo za razvoj podeželja Zasavje

PREDSTAVITEV

LOKALNE AKCIJSKE SKUPINE(LAS)

DRUŠTVO ZA RAZVOJ PODEŽELJA ZASAVJE

IN MOŽNOSTI POVEZOVANJA V PRIHODNJEM OBDOBJU

maj 2013

Lokalna akcijska skupina Društvo za razvoj podeželja Zasavje

1. PREDSTAVITEV PRISTOPA LEADER IN LOKALNIH AKCIJSKIH SKUPIN (LAS)

Izvajanje pristopa LEADER je ena izmed štirih prednostnih osi Programa razvoja podeželja (PRP) 2007-2013, to je tako imenovana 4. os. Pristop LEADER spodbuja podeželske skupnosti, da v sodelovanju z javnimi in zasebnimi institucijami poiščejo in uresničijo svoje zamisli ter želje.

Pristop temelji na treh povezanih načelih. Prvo načelo je priprava lokalne razvojne strategije, ki mora izhajati iz območja in ljudi, ki tam živijo – pristop »od spodaj navzgor«. Povezovalni člen med različnimi institucijami, društvi, podjetji in posamezniki je lokalna akcijska skupina (LAS), ki skrbi, da so pri odločitvah upoštevani interesi vseh (javni sektor, ekonomski in zasebni sektor) in jim pomaga pri uresničevanju zastavljenih ciljev. Tretje načelo pristopa LEADER je spodbujanje inovativnosti in povezovanje med različnimi področji, v skrbi za trajnostni razvoj krajev pa spodbuja tudi povezovanje ter sodelovanje med prebivalci.

V Evropski skupnosti se pristop LEADER izvaja od leta 1991, zato v nekaterih državah predstavlja že četrto generacijo spodbud. V Sloveniji smo ga začeli izvajati šele v zadnjem programskem obdobju, ko je tak pristop postal tako imenovana četrta os oziroma sestavni del politik razvoja podeželja. Sredstva za njegovo izvajanje prispevata Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) in Republika Slovenija in sicer v višini tri odstotke vseh sredstev PRP.

LAS je lokalno javno-zasebno partnerstvo, sestavljeno iz predstavnikov javnega sektorja, civilne družbe in zasebnega sektorja, ki delujejo na področju razvoja podeželja ali so kako drugače pri svojem delu povezane s tem področjem. Prav tako predstavlja različne interese javnega sektorja (občine, javni zavodi,...), ekonomskega sektorja (podjetja, območne obrtno podjetniške zbornice,...) in civilne družbe (društva, posamezniki, nevladne organizacije).

V Sloveniji je 33 delujočih LAS. Pokrivajo 97% slovenskega ozemlja – brez mestnih naselij, ki imajo več kot 10.000 prebivalcev, sem spada tudi naselje Trbovlje.

Organizacijske oblike LAS so različne, kot društvo je organiziranih kar osem LAS-ov, med njimi je tudi LAS Društvo za razvoj podeželja Zasavje. Organizacijska oblika društvo je bila izbrana zaradi načina delovanja društva, t.j. javnega delovanja.

Za izvajanje pristopa LEADER oz. za črpanje sredstev iz Evropskega sklada za razvoj podeželja, je bilo v Republiki Sloveniji potrebno ustanoviti Lokalne akcijske skupine, ki so nosilke razvoja podeželskih območij. Lokalne akcijske skupine se formirajo na lokalno oz. regionalno zaokroženih območjih. V našem primeru se je formirala Lokalna akcijska skupina na območju občin Zagorje, Trbovlje in Hrastnik in je formirana v obliki društva.

LAS Društvo za razvoj podeželja Zasavje je bilo ustanovljeno na ustanovnem občnem zboru 28.11.2007 v Trbovljah. Velikost območja LAS meri 250,9 km². Iz območja LAS je izvzeto območje naselja mesta Trbovlje, ki meri 12,6 km². Na območju LAS biva 29.021 prebivalcev. Na območju naselja mesta Trbovlje živi 16.600 prebivalcev.

V prihodnjem programskem obdobju se kažejo spremembe predvsem v Trbovljah s povečanjem območja, ki je po definiciji podeželje. Gre za območji Klek in Retje.

Lokalna akcijska skupina Društvo za razvoj podeželja Zasavje

2. ČRPANJE LEADER SREDSTEV

Glede na obvestilo Ministrstva za kmetijstvo in okolje (MKO) o višini dodeljenih pravic porabe ima LAS za celotno programsko obdobje (2007-2013) na razpolago 693.871,39 EUR. Od te vsote se lahko največ 20 % nameni za aktivnosti vodenja, usposabljanja in animacije, kar pomeni največ 138.774,28 EUR, preostala sredstva pa mora nameniti za izvajanje projektov, kar pomeni 555.097,11 EUR.

Za trenutno programsko obdobje so razdeljena vsa sredstva za izvedbene projekte. Izmed 37 potrjenih LEADER projektov so tudi trije iz občine Trbovlje. Tako je v občino Trbovlje preko projektov prišlo nekaj več kot 35.000 EUR LEADER sredstev. To so sredstva EU oz. sredstva iz EKSREP (Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja). Nobeden izmed izbranih projektov iz občine Trbovlje se ne nanaša na tematiko lokalne samooskrbe. Trenutno programsko obdobje se zaključuje, vendar se bo konec leta 2013 oz. v začetku leta 2014 pričela pripravljati nova lokalna razvojna strategija (LRS) za obdobje 2014-2020. Za kvalitetno pripravo le-te bodo pripravljena srečanja, delavnice, kjer se bo obravnavalo pobude, mnenja in predloge, kakšen razvoj podeželja bi si želeli v prihodnje.

3. PREGLED LEADER PROJEKTOV GLEDE NA PRIORITETNE NALOGE LRS

Lokalna razvojna strategija (LRS) Društva za razvoj podeželja Zasavje za obdobje 2007-2013 ima štiri prioritete naloge:

1. *Ohranjanje okolja in naravnih virov*
2. *Podjetništvo na podeželju*
3. *Turizem*
4. *Kakovost življenja na območju LAS*

Za lažjo predstavo kakšni projekti so se izvajali oz. so še v izvajanju na območju LAS, je razvidno spodaj.

1. OHRANJANJE OKOLJA IN NARAVNIH VIROV

- 4 izvedeni projekti:
 - Pridelujmo hrano na zdrav način tudi v Zasavju (Združenje ekoloških kmetov Zdravo življenje Lukovica)
 - Zeliščno zelenjavni in sadni vrtovi Zasavja – naša dediščina in priložnost (KGZS Zavod LJ)
 - Vrata do Nature (RCR d.o.o.)
 - **Naravoslovna gozdna učna pot Dobovec (Turistično razvojno društvo Kum Dobovec)**
- 1 projekt v izvajanju:
 - Ekološko zatiranje plevela – ecobrena (Mobilis d.o.o.)

2. PODJETNIŠTVO NA PODEŽELJU

- 8 izvedenih projektov:
 - Obrt in podjetništvo – informacijsko motivacijske delavnice (Območna obrtno podjetniška zbornica Zagorje ob Savi)
 - **Uvodno podjetniško usposabljanje (Območna obrtno podjetniška zbornica Trbovlje)**
 - Podjetniški krožek (Območna obrtno podjetniška zbornica Hrastnik)

Lokalna akcijska skupina Društvo za razvoj podeželja Zasavje

- Povečanje uporabe e-informacij s ciljem spodbujanja podjetništva na podeželju (RCR d.o.o.)
- S podeželja v naše domove (ETV mediji in turizem d.o.o.)
- Ureditev jahalnega poligona in postavitve plastične ograje okoli jahalne maneže (Konjeniški klub Vajkard Valvasor Zagorska dolina)
- Zdravilne rastline – iz tradicije v poslovno priložnost (Birgit d.o.o.)
- Mreža zasavskih ekoloških kmetij ((Združenje ekoloških kmetov Zdravo življenje Lukovica)
- 4 projekti v izvajanju:
 - Trženje zasavskega podeželja (RCR d.o.o.)
 - Ustvarimo pogoje za razvoj perspektivnih dejavnosti na zasavskem podeželju (LAS Društvo za razvoj podeželja Zasavje)
 - Vse drugačne – vse krasne (na kmete v Zasavje) (RCR d.o.o.)
 - Razvoj športno rekreativnih dejavnosti v Zagorski dolini (Konjeniški klub Vajkard Valvasor Zagorska dolina)

3. TURIZEM

- 3 izvedeni projekti:
 - Motiviranje in usposabljanje za iskanje turističnih priložnosti v okolju na območju LAS DRPZ (GZS - Območna zbornica Zasavje)
 - Rudarska dediščina – priložnost za razvoj turizma na območju LAS (GZS - Območna zbornica Zasavje)
 - Zbirka kmečkega orodja (ABC TGT d.o.o.)
- 2 projekta v izvajanju:
 - Fosili v Zasavju (Kamnoseštvo Šergan d.o.o.)
 - Botanična učna pot Urtica (Zeliščni vrt Cvetka – kmetija Kovačič)

4. KAKOVOST ŽIVLJENJA NA OBMOČJU LAS

- 11 izvedenih projektov:
 - Buče skozi letne čase (Damjana Napret Čeperlin)
 - Vključimo posameznike in ostale subjekte na podeželju – začnimo z najmlajšimi in ženskami (KGZS – Zavod LJ)
 - Kostanj-ga dovolj poznamo (Alfa-Mikra d.o.o.)
 - Kaj ustvarjamo (Alfa-Mikra d.o.o.)
 - Kulturno turističen center Mlinše (Kulturno društvo Mlinše)
 - Mlini v naši okolici (Kulturno društvo Mlinše)
 - Pozdrav s podeželja (Društvo kmetič, žena in deklet na podeželju Izlake – Mlinše – Kolovrat)
 - Obleka naredi človeka (Društvo kmetič, žena in deklet na podeželju Izlake – Mlinše – Kolovrat)
 - Sušilnica sadja kot etnološki spomenik (Krajevna skupnost Tirna)
 - **Ohranjanje rudarske tradicije – Perkmandeljčev pohod skozi rudnik (M&P d.o.o.)**
 - Izdelki iz šibja – podeželska tradicija in priložnost za domačo obrt –košare (Turistično društvo Hrastnik)
- 4 projekti v izvajanju:
 - Na vasi nekoč (Društvo kmetič, žena in deklet na podeželju Izlake – Mlinše – Kolovrat)
 - Ureditev pogojev in postavitve etnografskih zbirk pripomočkov in orodja domačije Medved iz 19. in 20. stoletja (Rudolf Zupan s.p.)
 - Zasavski gasilski muzej Kandrše (Prostovoljno gasilsko društvo Kandrše)

Lokalna akcijska skupina Društvo za razvoj podeželja Zasavje

- Ovce in njihove zgodbe (Občinska zveza prijateljev mladine Hrastnik)

4. POVZETEK

Konec letošnjega oz. v začetku prihodnjega leta se bodo pričele priprave na novo programsko obdobje. Območje podeželja se bo povečalo predvsem v občini Trbovlje na račun vključitve naselij Retje in Klek. S tem bo olajšano črpanje EU sredstev za omenjeni naselji. Pri pripravi nove Lokalne razvojne strategije (LRS) za 2014-2020 želimo vključiti vse zainteresirane, da podajo svoje pobude, ideje, da bo pripravljena LRS res kvalitetna in pripravljena po LEADER principu »od spodaj navzgor«.

V prihodnje se nadejamo trajnostno naravnanih projektov, tudi na temo lokalne samooskrbe, kar je tudi ena izmed prioriteta Programa razvoja podeželja 2014-2020.

Pripravila:

Karmen Skalič Holešek, za upravljavca LAS
KGZS – Zavod LJ

Več informacij na:

<http://www.las-zasavje.si>